

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

vzemite si 5 minut
za premislek!

prisijalo bo sonce
tudi pred naš prag

Slovenija na invalidskem vozičku

Ob obisku predstavnikov Slovenske izseljenske Matice in dr. Matjaža Kmecla v Merrylandsu Iani, smo slišali da slovenski narod ni bil še nikoli na taki višini s kulturo, kakor je danes. Da je glede tega in slovenskega jezika vse v redu in nič nam ne manjka. No, ja, če izvzamemo kakšen finančni problem, kar je pri svetovni inflaciji razumljivo.

Že pred vojno, pa vse do danes so se nam južni bratje laskali, kako kulturni smo Slovenci; pa to nam je šlo v glavo, tako, da nismo niti opazili (razen nekaterih redkih), kako so nas „nadmudrili“.

Saj smo svojo politiko, gospodarstvo in diplomacijo kar njim prepustili. Bratstvo in edinstvo nekaj stane in da se pokažemo dobri, smo pripravljene tudi to žrtvovati, misleč, da sami ne moremo obstojati in se braniti v slučaju vojne. V drugi svetovni vojni se je pa izkazalo, da desetkrat, dvajsetkrat večji narodi niso svojih mej branili nič dalje, kakor je Jugoslavija slovenske. Tudi bodočnost v štirih državah razkosane Slovenije, ni kaj obetajoča.

Posledica tega je, da smo danes narod z glavo brez nog - če se še lahko imenujemo NAROD, saj se smatra Slovenija za jugo-provincino, izven matice pa narodne manjšine. (Popravite, me če se motim). Tako nas danes drugi narodi politično, gospodarsko in diplomatsko na invalidskem vozičku porivajo kamor hočejo in nič se jim ne upiramo. V šoli smo se učili, kako so Srbi trpeli pod turškim jarmom petsto let. Nič pa nas niso naučili, kje so Srbi vojsko dobili, da so končno Turke premagali 1912 leta. Samo o nekaj hajdukih smo slišali.

V Jugoslaviji se programska jedra že izvajajo, razen na Kosovem in v Slove-

niji, kjer naj bi imeli le še malo zadržkov. Seveda, o tem nam odlični obiskovalci iz domovine nič ne povedo. Bolj se zanimajo za razne nabiralne akcije. Zadnja, ki ne bo zadnja, naj bi bila za ultra zvok stroj, za otroško bolnico v Ljubljani. Nisem proti humanitarnim akcijam (glej prilogo), če bi ne vedel iz jugoslovanskih časopisov, da Jugoslavija „pomaga“ nerazvitim narodom (Arabcem in Afrikancem) pri njih težkem osvobodilnem boju... Seveda, za težke sposojene dolarje. Slovenci pa morajo plačevati zvezni vladi v Beograd za malo povrnitev. Sami naj si pa iz lastnega žepa gradijo šole, bolnice... in jih vzdrževati. Za moderne aparate pa čez mejo s klobukom v roki, prosit med reakcionarne begunce, in ekonomske izseljence. To in še mnogo drugih primerov, kot je odsotnost slovenske državne suverenosti, je vzrok, da imamo tako malo ponosne narodne samozavesti.

Pred kratkim mi je rojak omenil, da je neumnost pošiljati otroke v sobotno slovensko šolo, ker naš jezik je popolnoma neuporaben. Njegov sin je zdravnik, ki bo svojega sina pošiljal v srbohrvatsko šolo. Dela že več let v bolnici, pa je opazil, da „jugoslovanščino“ razumejo vsi Jugoslovani, kar je njemu manjkalo. Znal je samo slovensko in angleško. Za „jugoslovanski“ jezik imajo tolmače povsod, za slovenskega pa nikjer. Po svoje ima prav, gledano iz stališča, da Slovenci tudi uradno nikjer ne obstajamo. Še danes se po tujih uradih neuspešno potegujemo za svojo narodnost. Torej uradno nas - sploh ni.

Toliko za našo slovensko kulturo, ki nam ne more dati narodne zavednosti, in narodnega ponosa. Jože Korošak

Narodna izdaja

Zadnjih 40 let Slovenija ni zaživela uspešno niti svobodno niti ekonomsko. Prvih 15 let ni šlo nikamor. Ljudje to dobo najraje odpišejo. Leta 1957 so se odprle meje - najprej si lahko bežal brez strahu, da te ustrelijo na meji, potem so dirjanje v tujino „legarizirali“. S pomočjo pobeglih ali vrženih v tujino, s pomočjo zapada v obliki pomoči, daril, usmiljenja in končno s posojili, - so komaj zvozili. Ljudje, ki ne poznajo velikanskega življenjskega napredka na zapadu so zadihali, vendar zaman. Danes se naša Slovenija zvija v strašnih posledicah zavoženega gospodarstva. Sistem doma po vseh zakonih moderne družbe in ekonomije ne nudi izboljšanja!

Pri vsej tej tragediji režim pogreva slavo revolucije, ki jo sedaj pri polomu še bolj krčevito zakriva s fikcijo NOB (Narodno osvobodilne borbe). Blati opozicijo, ki je predvidevala ta polom, češ, da je opozicija narod izdala. Opozicija pa nima nikake možnosti povedati svojega mnenja doma, le malo ji je dano to povedati v zamejstvu. Dnevnik od 16. junija 1985. V Ljubljani prinaša razne vdanostne izjave za časa okupacije naših takratnih voditeljev, kot da bi

to predstavljalo narodno izdajo. Mednarodne določbe pa povsem jasno povedo, da okupator lahko zahteva in prejme izjave lojalnosti, ne pa zvestobe. Okupacija je velika nevarnost za narod. Še posebno v modernem času ima zavojevalec kup možnosti zatreti politično, kulturno in ekonomsko življenje. Obstoj Slovenije je bil še posebno ogrožen. Okupator je hotel izbrisati iz obličja zemlje naš slovenski narod. To je bilo nam vsem jasno. Dolžnost voditeljev v teh časih je silno odvrtna in neprijetna. Morajo reševati vsaj bistvene narodne interese. Samo to in nič drugega so poskušali Natlačen, Erlich, Rupnik, Rožman in premnogi drugi. Vso vojno se med Slovenci v najhujših časih ni pojavil posameznik ali kaka organizacija, ki bi identificirala svoje cilje in namene z Nemci, Italijani ter Madžari. Ni poznan primer voditelja, ki bi javno, prostovoljno in nedvomno izjavil da vidi slovensko bodočnost v sklopu Italije ali Nemčije ali Madžarske. To edino in nič drugega bi pomenilo narodno izdajo. Vprašanje izdaje pa lahko mirne duše vržemo v obraz komunistom, ki so dejansko sodelovali s Hitlerjevo Nemčijo in nedvomno inačili svoje cilje in namene s Sovjetsko zvezo s Stalinom na čelu! Šele 1948 so se v SFRJ oddaljili od Sovjetov! Dalje na str. 7

NAŠA SLOVENSKA DEDIŠČINA

VESELA-ALELVJA

Vesele velikonočne praznike
želita
Uredništvo in uprava Slov. Države

...Smrt in pekel je premagal - vstal iz groba tretji dan...

Učlovečeni Sin božji, Jezus, je s svojim trpljenjem na križu vzel na svoja ranjena ramena vso težo človeškega trpljenja.

S to neizmerno božjo ljubeznijo in s to s človeškimi očmi težko dojemljivo razbremenitvijo teže človeškega trpljenja, daje neskončno dobrotljivi in usmiljeni Bog človeku, človeški družini nasploh, neomajno upanje na osebno in narodno rešitev, prav s tem pa trdno vero v lepšo in pravičnejšo bodočnost.

V tej luči gledana prehojena pot slovenskega naroda, prepletena z nepopisnim trpljenjem, jokom in na koncu druge svetovne vojne še z množičnim mučeniškim umiranjem nedolžnih, narodno zavednih in vernih Slovencev v Kočevskem Rogu, Teharjih, Št. Vidu in drugih krajih Slovenije, daje sedanjemu in bodočin, slovenskim rodovom, upanje na rešitev in vstajenje slovenskega naroda iz sedanjega snovnega in duhovnega zasužnjenja, v dosegi osebne in narod-

ne svobode. Vse to pa bo mogoče doseči le v ozemeljski združitvi zdaj razkosanega slovenskega narodnega ozemlja in v soglasju z zdaj že globalno prizanim načelom o samoodločbi narodov pa še v oklicu neodvisne, mednarodno priznane, slovenske države: Slovenija!

Dolga in težka bo ta pot. Vse to pa bo mo dosegli le z našim skupnim prizadevanjem, brez ozira na različna ideološka in politična gledanja. Tokrat gre za rešitev slovenskega naroda! Pri tem vseslovenskem delu, reševanju, moramo sodelovati vsi! Tu ni nobene opravičbe, nobene izjeme!

Za Velikim Petkom - Jezusovo smrtjo na križu, - praznujemo Vstajenje od mrtvih učlovečenega Sinu božjega, Jezusa.

V to zavestno velikonočno zbranstvo, „božjo zmago nad smrtjo in peklom“ doživeto vključimo v naše molitve tudi rešitev in vstajenje razbičanega slovenskega naroda!

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

 Subscription rates
 \$12.00 per year
 \$1.00 single issue

Advertising 1 column x 1" \$4.20

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada
646 Euclid Avenue, Toronto, Ont. M6G 2T5

SLOVENSKA DRŽAVA IZHAJA ENKRAT MESEČNO

GLAVNI UREDNIK: VLADIMIR MAUKO
P. O. BOX 393, STATION "A", WILLOWDALE
ONTARIO, CANADA M2N 5T1UREDNIK ZA ARGENTINO: MARTIH DUH
CALLE 105, No. 4311
VILLA BALLESTER, ARGENTINA

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado \$12, za Argentino in Brazilijo po dogovoru. Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija, Italija in druge države \$12 US. Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

Med SLOVENCJI

TORONTO

ŠAHOVSKI TURNIR

vseh slovenskih ljubiteljev te igre, bo na lovski farmi v Allistonu dne 18. maja. Brzturnir zjutraj ob 10:30, običajni turnir pa začne popoldne ob 13:30. Prijavite se na dan turnirja na farmi sami ali pa na 447-4332 - Peter Urbanc.

Mednarodni ugled. Naše Novine (NN) od 13. feb. 1986 na prvi strani povsem resno kvotirajo kanadskega profesorja iz Ottawa Peyton Lyon, ki po mednarodnem ugledu v časopisu International perspectives postavlja od 159 držav članic Združenih narodov SFRJ nič manj kot na šesto mesto. Kriterij v tej anketi je bil: znanje in spretnost misije v ZN, vpliv med članicami, osebnost predstavnika, odločnost, vojaška moč države, pripravljenost za kompromis, neodvisnost itd. Pred SFRJ so samo USA, SZ, Anglija, Francija in Indija.

Le kam bi postavili SFRJ naši skoraj zginuli Porabski Slovenci, za katere ni SFRJ napravila ničesar v onih prvih kritičnih povojnih letih. In naši Korošci, ki jim je Beograd in posredno Ljubljana tolikokrat zabrusila: zaradi Vas si ne moremo kvariti odnose z Avstrijo. In naši Primorci, ki pri vsem „ugledu“ matice čakajo že desetletja na globalni zaščitni zakon. Italija po prof. Lyonu je po ugledu za SFRJ. Kako je potem mogoče, da je SFRJ dobila od Italije vsega 60 milijonov vojne odškodnine in se odpovedala vsakemu postopku proti italjanskim vojnim zločincem. Po drugi strani pa je Italija od SFRJ samo za istrske begunce dobila 100 milijonov odškodnine?

I. D. v NN od 13. II. t. l. piše o Londonskem dnevniku Izidorja Cankarja. Cankar navaja Tita v pogovoru z njim dne 18. avg. 1944 na Visu: „Jaz nočem komunizma. Tudi Rusija ga noče. Povem Vam, da so mi Rusi odsvetovali, da bi delal kom. eks-

perimente... Vedite, da je to čista resnica, časi so preresni, da bi mogel govoriti neresnico...“ Kot je znano se je I. Cankar, odpadli duhovnik, diplomat prve Jugoslavije, odprelil za novo komunistično Jugoslavijo. Zdi se, daje I. Cankar svoj oportunitizem, razočaranje ali tudi nemirno vest, skušal pomeriti s to knjigo spominov. Kljub očitnemu razočaranju ga I.D. še vedno imenuje *pokončnega Slovence*; s tako označbo bi naj potem bila slovenska opozicija sestavljena iz ukrivljenih, grbastih Slovencev? **To ni nič novega!** Zadnja leta mnogo pišejo o Kitajski, Madžarski in o njihovi novi ekonomski politiki, nekaki kombinaciji kolektiva in privatne iniciative. Druge komunistične države niso sledile tem zgledom. Bojazen pred Moskvo in sram pred priznanjem gospodarskega poloma jih je zadrževal. Končno je Moskva dala zeleno luč. M. Gorbačov je na 27. kongresu sovjetske partije podal sledeči program:

Centralno planiranje bo popustilo, več odločanja bo na lokalnih odločitvah. Cene ne bodo vezane samo na produkcijske stroške, ampak tudi na potrošniško vrednost! Zasluzki morajo biti bolj vezani na produktivnost. Kmetijski sektor bo dolžan oddati svoje kvote, kar pridelava iznad kvote lahko proda na prostem trgu. Podjetja, ki so pasivna, bodo zaprli. Tako pravi Gorbačov. Adam Smith, teoretik kapitalizma bi komaj bolje povedal!

Človek se vpraša potem, ko je revolucija v SZ. na Kitajskem Jugoslaviji in drugod pobila na desetine milijonov sposobnih kmetov, trgovcev in industrijalcev, jih sedaj hočejo nazaj. Zakaj je potem sploh bila revolucija potrebna. Vendar taka kombinacija kot jo sedaj uvaja Gorbačov, mešanica kolektivizma in kapitalizma ne „funkcionira“. Vse te komunistične polovične mere samo podaljšujejo agonijo v kateri žive toliko narodi že toliko let. ZU

Vse dopise, članke, naročnino in prispevke v tiskovni sklad sprejemamo na naslov *Slovenska Država*, P. O. Box 393, Station "A", Willowdale, Ontario M2N 5T1.

V Argentini pa pošiljajte vse omenjeno na naslov argentinskega urednika in upravnika g. M. Duh, Calle 105, No. 4311 Villa Ballester, Argentina

SLOVENSKO DRŽAVO LAHKO KUPITE V TRSTU:

Libreria TERGESTE S. a. s.

di Liviana Biecheri & C.

Piazza Della Borsa, 15

TRIESTE

Tel.: (040) 64 980

in v Celovcu pri uredništvu tednika NEDELJA v poslopuj Mohorjeve družbe.

Nadaljnje naslove bomo objavili naknadno.

HAMILTON

V nedeljo 16. feb. sta zavedni Slovenki ga. Šušteršič in ga. Cerar pripravile z drugimi sodelavkami kosilo, katerega čisti izkupiček, okrog 3000 dolarjev je bil poslan starostnemu domu škofa Rožmana v Argentini. Več o tej stvari pove govor, ki ga je imela ga. Šušteršičeva. Tako je govorila:

Dragi rojaki,

V veliko veselje mi je, da vas morem pozdraviti v tej „Gregorijevi dvorani“, da po svojih močeh podpremo drugo Gregorijevo ustanovo v Argentini, katera se že leta bori z ogromnimi finančnimi težavami, da končno dogradi prepotrebni dom za ostarele Slovence in Slovenke - dom škofa Rožmana. Zahvaljujem se vsem prijateljem in znancem, ki ste prišli iz Kitchenerja, Guelpha, St. Catharines, preko Hamiltona iz Toronto in Oshawe. Vsem in vsakemu posebej prisrčni boglonaj! Posebno sem vesela, da morem med nami pozdraviti Fante na Vasi in Mavrico iz Toronto Dekliški zbor, kateri nam bodo zapeli nekaj domačih, nekaj, kar je samo naše, naša slovenska pesem. Prav posebna zahvala pa č. g. župniku Francu Slobodniku za njegovo velikodušno razumevanje

Borčevske penzije. Zveni skoraj neverjetno, toda dejstvo je, da Kanada izplačuje penzije bivšim sovjetskim vojakom II. svetovne vojne. Eden izmed pogojev je 10 let bivanja v Kanadi. Tudi vdove teh veteranov dobijo pokojnine. Za to pokojnino lahko zaprosijo tudi bivši slovenski partizani in njihove vdove.

Dr. Mirko Markovič. Markantna osebnost iz KPJ. Še pred revo-

Fantije na vasi iz Toronto.

Ga. Šušteršič govori na banketu.

Dekliški zbor Mavrica iz Toronto.

lucijo je bil prvi med Jugoslovanskimi komunisti v USA. Teoretik in aktivist! Po revoluciji se vrnil v SFRJ, vendar je končal na Golem otoku kot konformist. Kot upokojenec dopisuje v Naše Novine v Toronto. Zanimiva oseba ker ostaja neomajen vernik v poslanstvo komunizma. V NN je 20. februarja 1986, objavil članek, kjer govori o današnji dobi, ki bo končalo z zmago komunizma. Bere se kot prav-

potreb Slovencev kjerkoli že živi po svetu. Hvala lepa in Bog plačaj! Zahvala pa tudi vsem, ki so nesebično prišli na pomoč, tako gospem v kuhinji, mladini za postrežbo in tudi onim v „oštariji“.

Sedaj pa na kratko malo ozadja in zgodovine Rožmanove ustanove.

Prvotno je bilo mišljeno, da bi bila ta ustanova semenišče, kjer naj bi študirali mladi slovenski fantje za bodoče duhovnike v tujini. Škof Rožman si je veliko prizadeval, da bi ta zavod pripeljal do končnega cilja. Toda zaradi nepredvidenih finančnih težav se ta ideja ni mogla uresničiti. Argentinski Slovenci pa so poprijeli in nadaljevali kar je bilo začeto, za drugi najplemenitejši namen, za dom ostarelih.

Vaš odziv in sodelovanje pa nam dokazuje, da je med nami še dosti dobre volje in radodarnosti v pomoč potrebnim. Današnje srečanje bi lahko izrazili samo z dvema besedama Slovenec-Slovenca. Hvala lepa.

(Opomba uredništva: Na koncu so še priredili, vsem v zabavo, srečelov - v isti namen).

ljiica: „najeti delavec (iz SFRJ!) v kapitalističnih deželah še jasneje razume, da je izkoriščen od kapitala“. Človek se vpraša, zakaj ta delavec vztraja pri takem delu? Zakaj vendar ne gre nazaj v deželo samoupravnega socializma? Ko bi bil Markovič le malo bolj konkreten, pa bi se končno streznil ko bi primerjal konkretno plače delavca in njihovo kupno moč na zapadu z onimi iz vzhoda!

Je titoizem v upadanju?

V božični Slovenski državi smo nanižali nekaj misli iz domovinskih revij o mišljenju slovenskih množic. Kulturni sodelavci pri „Reviji“ in „Mladini“ so s pisanjem osvetlili značilne domovinske razmere. Ta dejstva zdomcem ne dovoljujejo, da bi se predajali navdušenju in politični čustvenosti. Stvarnost je poglavitni zakon vsake politike in tudi zdomskega mišljenja in udeleževanja.

Politologi ponazorjujejo politični razvoj v Titovini s precej stvarnimi razpravami. Vsi so skoro edini, da je titoizem v upadanju, nekateri celo trdijo, da je v razkrajanju. Tako npr. bivši Titov sodelavec Djilas, Vl. Dedijer in evropski dnevniki ter revije.

Poznavalci jugoslovanskih razmer ugotavljajo med posameznimi republikami in partijami razlike v vladnem sistemu. Te so očitne zlasti v KPH, kjer se nadaljuje boj med stalinisti in titoisti. JKP ne prikriva teh političnih nasprotij med republiški CK, v katerih nekateri partiji skušajo uveljaviti sovjetski sistem. Nekateri strankini vodniki so že za časa Tita nasprotovali Kardeljevemu samoupravištvu in želeli razviti sistem v nov demokratični socialistični red. Ti so v letih 1966-71 podlegli leninistični Titovi premoči. Ta sistem obstoja v državi še danes. Protislovje se izraža tudi v belgrajski zunanji politiki - v nezaupanju do Kremlja, ki je na drugi strani jamstvo jugoslovanske integritete. Politične, gospodarske in socialne razmere se razvijajo v republikah različno in to obeta mogoč pluralizem in verjetno demokratizacijo kot edini rešitvi državnega političnega sistema. V primerjavi s političnim stanjem na Poljskem in na Madžarskem z enotnima narodoma je demokratizacija belgrajskega sistema kočljivejša in počasna.

Slovenski izobraženci predstavljajo s pogumnimi nastopi že opozicijo. Svobodni svet si želi demokratizacijo države in z naklonjenostjo spremlja dogodke, ki obetajo sporazum med narodi in njihovo svobodno odločitev. Demokratizacija je v državi mogoča le v sporazumu med republiški vodstvi. Revolucionarni sistem je v lahkem demokratičnem razvoju, kar pa še ne pomeni hitrih odločitev, ker bi te lahko povzročile sovjetski nastop.

Mitja Ribčič je še pred nedavnim priznal, da v državi obstojajo razmere, ki povzročajo upravičene pritožbe pri kršenju človeških pravic, svobode in demokracije. **Titov maziljenec Dolanc pridno uporablja nemščino in pogosto zahaja do Brandta v Nemčijo po „socialistična navodila“.** Balkanski diplomat išče tod rešitev jugoslovanskega problema, čeprav ve, da ima nemški narod samo jezikovne meje z nemško enotno miselnostjo, zelo različno od jugoslovanske, ki je že čez 50 let umišljena.

Osrednja belgrajska vlada prikriva notranje prepire, ker se boji, da bi to povečalo nezaupanje za nadaljne finančne podpore na zapadu.

CK KPJ drvi dan za dnem v večje težave. Vodstvo se posveča le teoretičnim vprašanjem, država da potrebuje stvarne socialne in politične rešitve. Državljeni uživajo le v toliko svobodo, v kolikor niso proti totalitarnemu sistemu. Država s takim sistemom nima bodočnosti vse dotlej, ko bo v narodnih republikah zares oživila popolna svoboda. **Gospodarska kriza povspesuje narodno nevoljo in prehaja v politično neravnodušnost, kar lahko povzroči še večjo nezadovoljstvo, s tem pasivnost in poslabšanje med republiških odnosov.**

Dogodki na Kosovu in v Metohiji dokazujejo, da politična evolucija prehaja že v revolucionarnost. JA s silo vzdržuje red in preprečuje s svojo prisotnostjo še večje nastope, ki so terjali

Budget information 1-800-267-0478

Brezplačno od 8 zjutraj - 8 zveče med tednom (EST).

Lahko pa dobite za vas kopijo v obliki 5 žepnih knjižic v najbližjem krajevnem „Supermarket Information Centre“ ali pri Infoplace Mall Distribution Centre.

Canada

Department of Finance
Canada

Ministère des Finances
Canada

na stotine smrtnih žrtev. Ni dvoma, da je za vsem tem dogajanjem Moskva - prek Tirane.

USA in Sovjetija sta napovedali sporazum in mir do 2000. Ali bosta obravnavala tudi jugoslovansko vprašanje, bo pokazala bodočnost. Svobodni svet in zasužnjeni narodi so že prešli v obdobje, ko se bo odločalo o miru na Balkanu in v Srednji Evropi, zgodovinski toriščih mednarodnih razlik.

Zdomci želimo, da naši narodi sami odločajo o svoji svobodi brez sokrivcev današnjega evropskega stanja. Zdomci lahko pomagamo slovenskemu narodu z našo vztrajnostjo v svetu uveljavljati pravico našega naroda za dosego popolne svobode v Svobodni slovenski državi. Prav tako želimo, da svobodo dosežejo tudi hrvaški, srbski, albanski in makedonski narodi. Ta red bo zagotovil mir na Balkanu in v Srednji Evropi, kjer se križajo koristi velesil. Svoboda slovenskega naroda je zgodovinsko povezana s svobodo evropskih narodov v Združeni Evropi.

Sl. Pristavski

ŽUPNIJSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA "SLOVENIJA"

Vsem članom, njihovim družinam, vsem, ki jih vabimo, da postanejo člani in vsem Slovencem po svetu, želimo

VESELO ALELUJO!

URADNE URE:

Odbori in uradništvo

na 618 Manning Ave., Toronto

Torek — sredo.....10 am — 3 pm

Tel. 531-8475

Četrtek — petek.....10 am — 8 pm

Sobota.....10 am — 1 pm

na 739 Browns Line, Toronto

Tel.: 255-1742

Torek — sredo.....10 am — 3 pm

Četrtek — petek.....1 pm — 8 pm

Sobota.....10 am — 1 pm

v Hamiltonu pri sv. Gregoriju Velikem: Tel.: 561-9952

Vsak petek od 4 pm — 8 pm.

Po starih tirnicah

Srbski emigrantski dvomesečnik Beli orao, ki izhaja v Dusseldorfu v Zapadni Nemčiji, je objavil v dvojni številki 165-166 (nov.-dec. 1985/jan.-feb. 1986) naslednje (v cirilici):

SLOVENCİ ŽELE ZAJEDNICU SA SRBIMA!

PISMO SLOVENACKOG NARODNOG ODBORA

Poštovana gospodo,

U ime Slovenackog narodnog odbora, koji zastupa demokratski misleće Slovence, šaljem Srpskom nacionalnom odboru, prilikom proslave koja se održava 28. juna u Libertivilu, iskrene pozdrave.

U smislu razgovora koji ste, u prisustvu Mitropolita Gospodina Irineja, imali mesecu maju s našim sekretarom (glavnim) dr. Petrom Urbancom, sa zadovoljstvom primičujemo da su demokrate naših naroda uvek sačuvali prijateljske odnose i želimo da tako bude i u buduće.

Udružuje nas zajednička želja da se narodi u Jugoslaviji čim pre oslobode komunističke diktature. Želimo da do tih promena u našoj zemlji dođe na miran i slobodan način in da se naši narodi na demokratski način mogu odlučiti kako o obliku vladavine tako i o međusobnim odnosima.

Nadamo se da će, s obzirom na te tako važne odluke, čim pre doći do složnih pogleda između svih narodnih zajednica u Jugoslaviji, kojima na srcu leži želja za unutrašnjim slobodama i mirno rešenje svih pitanja koji se tiču odnosa među njima.

U međuvremenu želimo Vama, Vašim saradnicima, i svim slobodoljubivim članovima Srpskog nacionalnog odbora, istrajnost i uspehe u radu za zajedničku nam slobodu.

Buenos Aires, 12. juni 1985 godina

S poštovanjem

Rudolf Smersu,
Predsednik Slovenackog narodnog odbora
bivši narodni poslanik u Parlamentu

P.S. Zanimivo bi bilo vedeti, ali je bilo izvirno pismo napisano v slovenščini ali pa v srbsčini.

Slovenija skozi tuja očala Slovenski problemi

Nemško časopisje posveča mnogo pozornosti zadnjim dogajanjem v Sloveniji. Dopisnik Frankfurter Allgemeine Zeitung Viktor Meier je prispeval v začetku februarja dva prispevka. 4. februarja 1986 je objavil dopis iz Ljubljane "V Sloveniji prevladuje razočaranje", s podnaslovom "Nevolja nad novim deviznim zakonom in politično negibnost beograjskega vodstva". Slovenci so posebno prizadeti po novem deviznem zakonu, po katerem gredo vse devize direktno v Beograd, od koder jih je težko dobiti nazaj, čeprav zaslužijo Slovenci 25% vseh deviz. Mnogi govore ne samo o potrebnih "žrtvah", ki jih morajo doprinesti poedine republike celoti, marveč o hudem pritisku in celo grožnjah o vojaški intervenciji, čemur se ne morejo Slovenci stalno upirati.

Slovenci še niso mogli ugotoviti, če dopušča novi zakon kake skrite izhode, ker še niso izdali izvršilne odredbe. Nekaj možnosti, da obidejo nove omejitve, se nudijo v obsejnim prometu in v kompenzacijskem prometu z drugimi državami. Slovenci se boje, da bodo s takimi zakoni še bolj odrezani od Evrope. Tudi jim ne ugaja državna podpora Palestincev. Slovenska TV postaja je bila baje edina v Jugoslaviji, ki je prinesla znani spor med zunanjim ministrom ZDA Schulzom in Disdarevićem.

10. februarja pa je objavil prispevek iz Dunaja "Strah pred potopljenjem v Jugoslaviji" s podnaslovom "Slovenski intelektualci se prepirajo glede zgodovine in sodobnosti".

Meier navaja spor med Borom in Grafenauerjem glede izvora Slovencev, ki je našel morda več odmeva v Beogradu kot v Sloveniji. Bolj pomembno pa je, da sta izjavila dva slovenska politika, predsednik republiškega presidija Hafner in predsednik Socialistične zveze Šetinc, da Slovenci sicer danes vztrajajo na Jugoslaviji, da pa ni mogoče izključiti možnosti, da se ne bi kedaj odločili tudi drugače. Proti njima je nastopil Dolanc, ki je trdil, da bi Slovence izven Jugoslavije požrli Germani in Romani (in seveda obdolžil "zamejske kroge", da vzpodbujajo separatizem). Njemu je odgovoril Grafenauer, da so se Slovenci odločili za Jugoslavijo, da bi zagotovili svojo narodnost, ne pa, "da bi utonili v Jugoslaviji". Zlasti slovenski izobraženci se pritožujejo nad beograjsko metodo, ki označuje vsako krepitev slovenske kulture za "nacionalizem in šovinizem". Tuji poročevalci so opazili, da žigosajo časopisi uradnih jugoslovanskih organizacij vztrajanje na lastni narodni kulturi kot izpolnjevanje "Goebbelsovih smernic".

MOLIMO ZA ZDRAVO PAMET. Napis je na Plečnikovem spomeniku padlim v prvi svetovni vojni, zasekan je v elegantno kamnito obeležje pred cerkvijo v Komendi na Gorenjskem.

Tako možato opozorilo bi verjetno le težko našli še kje po svetu. Daleč je od latinske patetike, od germanske retorike in od slovanske sentimentalnosti. Nič emotivne igre, nič rožljajoče strumnosti, nič koralne elegičnosti. Le moder poziv, stvaren kot domislek sredi oranja ali setve, kot zamišljeni vzklik med mašo ali med razgledom čez obzorje domačih stvari.

In nad vklesano modrostjo zvon, ki s svojo nemo težo grozi, da se bo razmajal in zadonel, če ljudje pod njim ne bodo spoštovali pretresljivo prvinskega poziva.

Plečnikov kamniti memento v Komendi je še vedno živ. Se ena svetovna norost mu je potrdila stvarilno aktualnost, in tudi mir po njej je v slovenski deželi take vrste, da se srce in pamet klanjata modrosti v kamnu pod zvonom. MOLIMO ZA ZDRAVO PAMET.

LETO XXIX. - ŠTEVILKA 9 mladika

„Jugoslovanov“ je vedno manj

O vprašanju "jugoslovanstva" v Jugoslaviji piše Peter Rullmann v Ost-Dienst (december 1985). V Jugoslaviji obstoja dvojno državljanstvo - federalno in republiško. Po njenju Rullmanna si je prizadeval Tito, da bi prekoval vse prebivalce v enotno nacijo, pa mu ni uspelo. Čeprav smatra partija "jugoslovane" za posebno napredne, se je izjavilo pri zadnjem ljudskem štetju za "jugoslovane" samo 1,200.000 oseb ali 5%. Nad 2 milijona prebivalcev ni niti slovanskega izvora in za te ime samo Jugoslavija ne odgovarja. Rullmann omenja tudi avtorje pri Hrvatih in Slovencih, ki zatrjujejo, da niso niti Hrvati niti Slovenci slovanskega izvora, kar povzroča seveda hudo kri v Beogradu.

Prejeli smo s prošnjo za objavo (Uredništvo).

'LE ČEVLJE SODI NAJ KOPITAR!'

Apel podoba na ogled postavi, ker bolj resnico ljubi kakor hvalo, zad skrit vse prek poslusa, kaj zijalo neumno, kaj umetni od nje pravi.

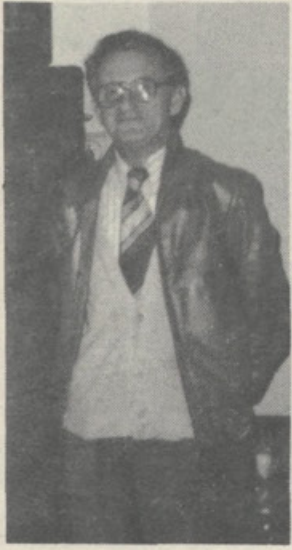
Tako je začel eno izmed svojih pesmi največji slovenski pesnik France Prešeren. Za konec pa je dal kritikom, ki se na njegove pesmi niso razumeli in jih niso mogli doumeti, tale nasvet: 'LE ČEVLJE SODI NAJ KOPITAR'. Ta isti stavek bi tudi jaz ponovila piscu rubrike Med Slovenci, ki je v februarški številki Slovenske države kritiziral mojo črtico, objavljeno v Rodni grudi. Ker pa v vašem časopisu očitno ni šlo za literarno kritiko, pač pa za spretno in načrtno prizadevanje, da bi me med slovenskimi rojaki v Kanadi ožigosali, da namerno blatim ugled slovenskih duhovnikov, se pač moram oglasiti. Ker ste s svojim pisanjem prizadeli moj osebni ugled, upam, da boste objavili to moje pismo in s tem dali bralcem možnost, da sami razsojajo. Ni me strah njihove kritike, zato bi želela, da tudi črtico Borba za življenje objavite v Slovenski državi. (Kobijo vam prilagam.)

Če bi stvar pozorno prebrali, bi lahko ugotovili, da ne gre za izmišljeno povest o 'hudobnem duhovniku' in 'dobrem naprednjaku'. Črtica govori o resničnem dogodku tako, kot se je dejansko dogajal, brez olepšav, brez iskanja krivca. Opisuje kruto realnost, ki se je sredi šestdesetih let odvijala v zakotni slovenski vasi, drobec zgodovine, ki je neprijeten, vendar popolnoma resničen. Na smrt bolni, ki ga duhovnik ni hotel obiskati, je bil moj oče. Duhovnikove besede, ki jih je brat doma ponovil, še sedaj zvenijo v mojih ušesih: "Kakšno sveto popotnico! Figo če hoče! Je duhovnik jezno zabrusil otroku in mu še zažugal s pestjo oblikovano v figo. (Teh besed namerno nisem v črtici citirala. Včasih tudi vso resnico ni dobro zapisati!) Od normalnega duhovnika teh besed res ne bi človek pričakoval, najmanj pa, da bi jih tako grobo zabrusil 10-letnemu otroku. Očitno je bil duhovnik preobremenjen s svojimi problemi (kar je v zgodbi tudi nakazano), da je v kritičnem trenutku ~~stari~~ napačno reagiral, da mu je bilo več do tega, da reši vino, kot dušo bolnika, katerega telo je bilo tako in tako zanisano smrti.

Tudi za soseda-naprednjaka ni nikjer zapisano, da je bil 'komunist' (z dušo, srcem in izkaznico). Bil je samo človek, ki ni hodil v cerkev

Slavko Skoberne 70-letnik

Meseca marca letos je dočkal 70-letnico rojstva v Bs. Aires naš redni dopisnik Slovenske Države. Kot smo izvedeli, so mu prijatelji, naše ideje in drugi pripravili presenečenje v obliki banketa, ki je v teh dneh, ko to pišemo! Želimo mu tudi mi iz glavnega uredništva s ponarodelo „Kolko kapljic toľko let, Bog mu daj na svet živet! (Upamo, da bo nam ga. Ančka, zvesta mu spremljevalka skozi razburkano emigrantsko življenje, oprostila napitnico. Upamo pa tudi, da se Slavc drži obljube zastran mrvice, ki si jo rad prižge). Vsekakor mu kličemo na mnoga leta! Slavko, Bog Te živi in Tvoje dopisništvo!

(Uredništvo in uprava)

Multiculturalism means business

„Najti moramo pota za zagotovitev, da bodo vsi Kanadčani igrali v polni meri ekonomske vloge, ker ni samo enakost v možnostih glavni temelj socialnega principa, ampak je tudi to prepotrebno za našo ekonomsko dobro stanje“.

Otto Jelinek

Standing Committee on Multiculturalism, November 26, 1985

The Minister of State for Multiculturalism, Honourable Otto Jelinek, will host a Multiculturalism and Business Conference at the Metro Convention Centre in Toronto on April 11 and 12.

Conference topics include:

- ◇ Multiculturalism and Canada's long-term economic development: policy and prospects.
- ◇ Multiculturalism and international trade: challenges and opportunities.
- ◇ Multiculturalism and domestic business opportunities: tourism and hospitality, communications

and high technology, small business development and investment opportunities.

- ◇ Success stories: taking advantage of multicultural markets and resources.
- ◇ Networking: expanding contacts to promote your products and services.

The Conference brings together government, business, and professional associations with specific information on programs and services.

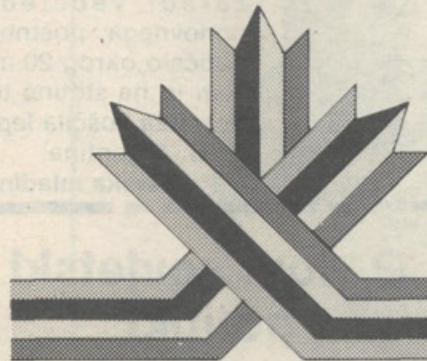
Prime Minister Brian Mulroney will address the Conference's closing banquet.

The Multiculturalism and Business Conference makes *you* part of Canada's economic renewal team.

For more information on the Conference, please contact:

Multiculturalism and Business Conference
c/o Minister of State, Multiculturalism
Ottawa, Ontario K1A 0M5

Supported by major trade and industry organizations, and ethnocultural business and professional associations.

MULTICULTURALISM CANADA

Minister of State
Multiculturalism
Hon. Otto Jelinek

Le ministre d'État au
Multiculturalisme
L'honorable Otto Jelinek

Translation supplied by (insert publication name)

in ni krasil okna na Veliko noč. Po teh znakih ga je okolica sodila! Kaj pa je dejansko bil po srcu, pa sam Bog ve. Mogoče je bil Žid, musliman, komunist... ali celo globokoveren kristjan, ki svoje vernosti ni na zunaj kazal, pač pa je po njej živel.

Centralna ideja zgodbe, zaradi katere sem črtico napisala za objavo, je upanje, ki daje človeku duševno in telesno moč, da se spoprime z realnostjo, kakršna pač je. Če pa bi hoteli iskati krivdo za to kruto realnost, bi je ne mogli zvaliti na duhovnika, prej na gospodarsko zaostalost te blatne podgorske vasi in na okoliščine in psihološko razpoloženje tistega časa, ki je bilo tudi za duhovnika precej razvrano, saj so se ravno v tistem času dogajale velikanske spremembe - katoliški cerkvi, ki jih niti duhovniki, niti verniki niso mogli razumeti. Zato se mi je zdelo potrebno, da sem v zgodbi zapisala, kako zelo so se vse te okoliščine spremenile v zadnjih dvajsetih letih. V današnjih časih se v to isto vas vsaki mesec redno pripelje duhovnik (s svojim avtomobilom) in obišče osamljene in bolne starčke. Tudi patronažna sestra jih redno obiskuje in skrbi za njihovo zdravstveno nezo. Gospodarski in družbeni napredek sta prinesla v to zakatno vas tudi humanejše, bolj človečanske odnose do starčkov in bolnikov. Vaskemu duhovniku ni treba več skrbeti za vino in druge posvetne stvari, zato pa se lahko bolj posveti svojemu poslanstvu.

V moji zgodbi torej ni šlo za neko pretirano hvalisanje naprednjakov, kot ste mi to namigovali, pač pa za čisto človeško zgodbo, v kateri je tudi duhovnik samo človek, z vsemi človeškimi slabostmi in napakami. Da pa so duhovniki samo ljudje, ki večkrat tudi sami pogrešijo, ~~xxx~~ nam je že Jezus sam večkrat povedal. Vam pa se zdi teko nemogoče, da duhovnik ne bi hotel obiskati na smrt bolnega. Pa še kako je mogoče! Tudi na lestni koži sem to izkusila! Res pa je tudi, da sem v življenju srečala tudi vrsto dobrih duhovnikov, o katerih bom mogoče tudi kdaj napisala zgodbo.

Zmotno je mišljenje, da so vsi duhovniki vedno pravični in nezmotljivi, ker njihovih napak ne vidimo, ali pa ~~x~~ jih nočemo videti. Tudi njihove napake so del realnosti, ki jo človek mora sprejeti. Lahko jih poskusa razumeti ali celo opravičiti! Ni pa ~~xx~~ nujno, da jih mora vsak pošten kristjan namerno spregledati in zamolčati.

Če bi hotela tendenciozno opisati 'slabega duhovnika', se mi ne bi bilo treba take osebnosti izmisliti, ne tudi kaj posebno se mi ne bi bilo treba prizadevati, da bi ga našla. Lahko bi začela kar pri svojem lastnem stricu, za katerega si upam trditi, da ni poznal niti osnove krščanske ljubezni, pa je bil bajespoštovan in cenjen dušni pastir argentinskih

Slovenec. Revež se je odpovedal ljubezni in vsakršnih stikov z lastno sestro, ker je le-ta živel v socialistični državi. Zakaj neki je to storil? Po vsej verjetnosti ne iz ljubezni do Boga. Pa tudi ne po naukih iz Svetega pisma.

Se več takih duhovnikov bi lahko našla, ki so v kritičnih trenutkih zatajili Boga in njegov nauk. Cele romane bi lahko napisala samo iz svojega lastnega opazovanja. Vendar to ni moj namen. Le komu bi koristilo tako pisanje? Včasih je bolj pametno resnico zamolčati! To bi bil pameten nasvet tudi vašemu časopisu, ki si vedno prizadeva, da vse resnice, polresnice in laži izkoristi za svojo politično propagando. Pri tem pa se seveda skrbno izogibate resnic, ki noso krojene po vašem kopitu.

Cvetka Kocjančič

C Kocjančič

P.S: Vem, da bo to moje pisanje romalo v odpadke in da je upanje na objavo pisma in zgodbe naravnost utopično. Vsekakor je za vas bolj praktično, da ljudje verjamejo v tisto resnico, ki jim jo vi pokažete. ~~xx~~ Ne kratim vam pravice, da moje pisanje kratkomalo ignorirate, vendar bi v tem primeru želela, da ignorirate tudi vse drugo moje delo in pisanje in da mojega imena več ne omenjate v Slovenski državi. Po demokratičnih kanadskih načelih je človek nedolžen, dokler mu ni krivda dokazana. Če pa je obtožen, se ima tudi pravico braniti. Čudovito načelo, ki bi ga veljalo v praksi upoštevati!

Uredniška pripomba:

Nobeden pošten Slovenec ne bo verjel, da bi slovenski katoliški duhovnik odklonil sveto popotnico na smrt bolni osebi, „da bi rešil vino“. Take in podobne obtožbe lahko zrastejo samo v bolni domišljiji oseb, ki nimajo stika s slovensko duhovščino in s Cerkvijo. Tudi bi bilo pošteno, da bi pisateljica navedla ime tistega strica-duhovnika, cenjenega dušnega pastirja, v Argentini, ki ne pozna osnovne krščanske ljubezni“, da bi se lahko zagovarjal sam, če je še živ, ali da bi ga lahko za-

govarjali njegovi prijatelji.

V zadnjem odstavku svojega pisma je pa ga. C. Kocjančičeva dokazala, da se ne pritužuje samo čez enega duhovnika iz „blatne podgorske vasi“, ali pa čez njenega strica iz Argentine, pač pa blati vso slovensko duhovščino, saj trdi, da bi lahko o slovenskih duhovnikih, „ki so zatajili Boga in njegov nauk“, napisala cele romane. Vaše „črtice“ na žalost ne moremo ponatisniti, ker naš list ni literarna revija.

Uredništvo

Buenos Aires

Janez Jalen: „Dom“ (III. dejanje).

Režiser
g. Martin
Kovačič

II. dejanje

Nenadoma smo dobili slike posnete o priliki igre pisatelja Janeza Jalna „Dom“, ki so jo igrali že lani v „zimski sezoni“. Poročilo je bilo poslano posebej, a ga še do danes ni bilo po pošti. Izgleda da imajo s pošto rojaki na jugu

tudi večkrat težave. Sliki sta iz II. in III. dejanja, ter slika režiserja g. Martina Kovačiča. Upajmo da bomo v bodoče lahko hitreje poročali o raznih kulturnih dogodkih v Argentini.

40 letih proslavila pustni dan z „maškerado“ in plesom. Pozdravljamo.

Slogino kopališče je tudi letos polno obiskovalcev.

G. Miha Benedičič in gospa Žofija sta se vrnila iz Avstralije, kjer sta obiskala družino svojega sina g. Aleša. Po vrnitvi sta zvedela žalostno novico o smrti ga. sestre v Celju. S. D. G. in S. D. izreka družini globoko in prijateljsko sožalje.

Prijatelje po svetu prosimo

za spregled naših odgovorov na pisma in voščila za Božič 1985 in za novoletna voščila. Na glavni pošti v Bs. Airesu je zaradi večtedenskega ponovnega poštnega štrajka obtičalo okrog 20 milijonov pisem in na stotine telegramov. Vsem za voščila lepa hvala: S. D. G. Argentina.

Pristavska mladina je prvič v

Tudi Ti, Brutus!

Eden najboljših piscev družbeno pomembnih člankov je nedvomno prof. dr. Anton Stres, lazarist. Njegovi argumenti so prepričljivi, avtoriteta velika, v analizi današnje slovenske družbe vključno režima je šel najdalje. Eden redkih svobodnjakov. V njegovem pisanju ni bilo omahovanja, taktiziranja in oportunitizma. Veliko začudenje, nesigurnost je zato povzročil njegov „Različni obrazi klerikalizma“ Družina 1/86 ko pravi: „Nekateri predstavniki slovenske cerkve so se predvsem med zadnjo vojno, omadeževali in tako pri mnogih spravili na slab glas celo vero samo. Mogoče ne toliko sam boj za oblast, marveč načini tega boja, sredstva, ki so jih pri tem uporabljali in ki so nezdržljiva z evangelijem...“ Tu gre ze težko posplošeno obtožbo cerkvi brez vsakih konkretnih dejstev. Povsem to kar išče in želi partija že 40 let, da bi mogla upravičiti smisel revolucije. Obtožnica in sodba dr. G. Rožmana je po kočevskem procesu iz l. 1943 grozen simbol razpada slovenskega pravnega sistema. Partija v sod-

stvu izvede kriterij družbene nevarnosti, ne pa objektivne krivde obtoženca. Predstavniki cerkve med revolucijo ne bi niti odprli ust, vkljub papeški encikliki o komunizmu ako KPS ne bi ubijala množično svojih političnih nasprotnikov. Ob taki tragediji, ki jo je povzročila partija, cerkev enostavno ni mogla molčati. Vsa domnevna silna izdaja in omadeževanje dr. Rožmana je predvsem omejena na reševanje ljudi, tudi komunistov pred represalijami okupatorjev, ki jih je povsem nesmiselno izvala KPS in njenih sodelavcih v OF. Le kje so kaki elementi boja za oblast? V zagovor dr. A. Stresa seveda obstoji dejstvo, da je pri gornji obtožbi klerikalizma mogel imeti svoje misli za delovanje prof. Metoda Mikuža, dr. Stanka Cajnkarja, frančiškanske in finžgarjeve skupine. Ti ljudje, ali so aktivno sodelovali v revoluciji, ali pa so odobrvali delovanje KPS in njenih priveskov. Nikdar niso javno protestirali proti grozotam revolucije in so zato sokrivi tragedije našega naroda med revolucijo in v strašnih dneh junija in julija 1945.

Dr. Peter Urbanc

O novi sovjetski politiki

Reuterjeva fotografija prikazuje elegantno oblečenega Gorbačova v krogu mladih ruskih tehnikov. Nasmehan jim proži roki, na obrazih počaščenih se izraža resnost in začudenje. Kremeljski voditelj že od svojega nastopa uravnava sovjetski red in gospodarstvo z odločnimi ukrepi, ki na j bi izboljšali administrativno birokracijo in proizvodnjo. Okrog sebe je zbral mlade, odslovil dolgoletnega zunanjega ministra Gromika in pomladil vojaško poveljstvo.

Po srečanju z Reaganom se je odločil spremeniti sovjetsko podobo v zunanem svetu in v izjavah ne prikrija, da je za to pripravljen na gotova popuščanja. Njegovi sodelavci so na septemberskih dunajskih pogovorih že pristali na zmanjšanje sovjetskih vojsk v Evropi, niso pa se zedinili z USA za umik iz Srednje Evrope. Po 13. letih vendar še klije upanje, da se bliža čas, ko bosta velesili pristali na nadzorstvo atomskega orožja v obeh področjih. Dunajski pogovori so že prešli v obdobje mogočega moratorija in sporazumov za obojestransko nadzorstvo. Gorbačov pri vsem tem zasleduje notranjepolitično oživiljenje in večjo proizvodnjo v vseh panogah v Sovjetiji in v satelitskih državah. Svet ugotavlja danes okrepitev zunanje sovjetske politike. Gorbačov je najprej obiskal Anglijo, potem Francijo in skušal poživeti tudi razgovore s Kitajsko, z Japonsko pa menjalno trgovino. Sovjetski diplomati so s posebnimi nalogami obiskali Kanado, Avstralijo, Braziljo in Argentino, v Srednji Ameriki pa nadaljujejo svojo načrtno obkroževanje tega, za Ameriko silno važnega področja. Vsa ta strategija odgovarja kremeljskim notranjim potrebam. Moskva pričakuje iz teh dežel kredite in tehnično pomoč za izboljšanje svoje industrije. Sicer je še prezgodaj govoriti o zanešljivem premiku v sovjetski politiki, obstojajo pa znaki, da se je sovjetska zunanja politika spremenila.

Grobačov nima velikih skrbi samo v Sovjetiji, nič manj ga ne vznemirjajo politične in gospodarske razmere v satelitskih državah.

Madžari, Slovaki, Čehi že leta načrtujejo izvesti z avstrijskim sodelovanjem elektrarno v Nagymarosu. Končno pogodbo bodo podpisali meseca marca. Avstrija bo po poročilih sodeležena z 8 milijardami šilingov s 70% akcijsko močjo. Podražitev petroleja in nesporazumi med Madžarsko in Češko-Slovaško je povzročila v teh deželah visoko ceno kuriva in pomanjkanje.

Dunajski tisk poroča o ustavljeni industriji, ki ne more izpolnjevati zakone o petrolejskem varčevanju. Državna uprava se je za nadzorstvo poslužila vojakov. Nikolaj Ceausescu je podpisal zakon o skrajnem varčevanju luči. Za dvoriščno svetlobo je bila določena globa 800 lei, v stanovanjih je dovoljena toplota do 12 stopinj, cestne luči ugasniti, na ulicah pa je mnogo avtomobilov brez bencina... To vkljub temu da je Romunija četrta evropska petrolejska dežela... Država potrebuje devize in izvoz je nujen...

Bolgarija je razdelila deželo v področja s posebno energetično štednjo. Večja uporaba je dovoljena v okolih bolnišnic in krajev, kjer živijo rdeči funkcionarji... Na Poljskem je položaj boljši. Jaruzelski je odločil, da letos ostane ves premog v deželi. Češko-Slovaška gradi blizu avstrijske meje pri Dukanavy nuklearno elektrarno. Dnevnik se pritožuje nad slabo organizacijo, pomanjkanjem delovne volje in slabega prevoza... Češko-Slovaška je industrijsko razvita država, kjer uporaba elektrike sliči porabi v industrijskih deželah. Kremelj izrablja češko industrijsko v popolni meri. Moskva ne pomaga satelitom in jim prodaja gas in bencin po visoki - zapadni ceni. Ta odvisnost ni samo draga, je tudi mrzla... Sibirski veter in zima prehaja preko Urala v Srednjo Evropo, ki pred drugo svetovno vojno ni zmrzavala. Zato si satelitski narodi žele miru in svobode... v upanju, da ne zavejejo znova sibirski vetrovi nad njihovimi deželami.

-erne

EXPO

The 1986
World Exposition
Vancouver
British Columbia, Canada
May 2 - October 13, 1986

World In Motion
World In Touch

Royal Presence
at EXPO

Their Royal Highnesses, The Prince and Princess of Wales, will be in British Columbia from April 30 to May 6. Prince Charles and Princess Diana will officially open the 1986 World Exposition on May 2, during a two-and-a-half hour spectacular that includes a chorus of 1986 voices.

Izdaja...

Nadaljevanje z str. 1

Po izgubi vojne v aprilu 1941 je moralo iti življenje naroda naprej. Pošta, šole, davčni uradi, gledališča, sodstvo in končo tudi policija in orožniki morajo nadaljevati svoje delo. Čim več teh služb ostane v delokrogu lastnega naroda pod okupacijo tem bolje! Odklanjati te možnosti, „sodelovanja“, ki jih okupator nerad nudi je nesmisel. Kam pelje ta nesmisel smo videli ko KPS ni dovolila sprejeti slovenskih šol in administracije na Primorskem. Ta nesmisel se je nadaljeval, ko vladajoči niso sprejeli vseh možnosti, ki so bile po nujene in bi se dale z lahkoto dobiti od zavezniške uprave na Koroškem in Primorskem. Danes se borimo za šole, za slovenske krajevne napise, za slovensko uradovanje z velikimi težavami. Korošci so šele l. 1957 dobili svojo gimnazijo, leta 1947 pa je bila možnost preseliti slovensko gimnazijo iz begunskih taborišč v Celovec. Ta „prilika“ je bila odklonjena, ker od okupatorjev (Angležev) ne maramo ničesar!

Pri raznih „vdanostnih“ izjavah Mussoliniju in Grazioliju gre pa predvsem za rutinske izjave lojalnosti z namenom da se okupatorja drži pri dobri volji. Besedilo pa je bilo mnogokrat spremenjeno v uradih cenzorjev. V spominih pokojnega očeta berem, da je avgusta 1941 za „Jutro“ napisal članek ob obletnici smrti dr. Danila Majarona. Omenil je slovensko univerzo v Ljubljani. Italjanski uradnik je na cenzuri svojevotno pristavil: „ki po zaslugi Mussolinija še vedno deluje“. Kaj je hotel napraviti? Protest ne bi nič pomagal, sam pa bi se znašel najmanj v zaporu. Celo politična emigracija pogosto greši, ko brez potrebe išče grešnike v tistih požrtvovalnih voditeljih, ki se v težkih časih niso umaknili v kot in prepuščili narod težki usodi pod tujcem. Pri tem delu so bile razlike, ko so se eni žrtvovali in sodelovali javno vedno iz perspektive slovenskih koristi pri italjanski in nemški administraciji in v vojaški obrambi pred revolucijo. Drugi so zopet videli perspektive delati za narod v tujini, predvsem v Londonu. Tretji pa so se držali doma, delali tajno v ozadju in pri tem tvegali vsemogoče. Podvsem jasno je bilo, da niso znali ali ne hoteli delovanje gen. Rupnika pravilno voditi in ga tako primerno pripraviti za tisti trenutek, ko bi prišlo do srečanja in razgovorov z zavezniki.

Govoriti o kakem izdajstvu, ki naj bi se zgodilo 3. maja 1945, je krivično. Potek dogodkov je bil povsem logičen. Žal ni bilo uspeha. V tej zvezi mnogokrat citirajo Rupnikov načrt obrambe Slovenije v zadnji fazi Gorenjskega kota. Teško je presoditi, kako bi ta zadnja faza končala. Vsekakor je to bil tihi načrt Churchila, da bi se tu branil vdor svetovnega komunizma na zapad. Zato obrambo pa Churchill ni predvidoval zavezniško pomoč! Žrtve domobrancev, dobrovoljcev, drugih vojaških oddelkov in seveda civilistov bi bile strašne. Pri takem poskusu bi povsem verjetno zgubili tisti del Primorske, ki smo ga dobili. Strašen in nepošten je očitek slovenskim voditeljem onega časa za Vetrinjsko tragedijo. Danes je dokumentarno dokazano, da so zavezniki že dolgo pred koncem vojne določili, da proti titovskih oboroženih sil ne bodo vrnili. Izvršilci te podle in zvičajne vrnitve so angleški generali z maršalom Aleksandrom in Haroldom McMillanom na čelu, ki sta mogla ta nalog, na katerega se izgovarjata, dobiti od angleške vlade. Tu imamo strašno perfidnost Albiona: Uradno po sklepu z Amerikanci, tem ljudjem nuditi azil, za hrbtnost pa se odločiti za zločinsko vrnitev.

Ko je danes partija v največji krizi in ne vidi rešitve iz politične, nacionalne

Students and young business people.

(DIJAKI IN MLADI)

Če kvalificirate; dobite lahko brezobrestno posojilo šoli, kolegiju ali na univerzitetnem uradu za vpostavitvev [Placement Centre]. Ali pa kličite brezplačno po telefonski številki: 1-800-387-0777.

STARTUP

Trgovalna posojila
za mlade ljudi.

Ministry of
Skills Development
Ontario
Minister, Hon. Gregory Sorbara
Premier, Hon. David Peterson

in ekonomske stiske, je velika neumnost, ko se v politični emigraciji in celo med slovensko cerkvijo slišijo glasovi samokritike nad nekimi dozdevnimi grehi iz l. 1941-45. Nihče pa ne konkretizira teh grehov. Analiza uradne obtožbe in procesa proti Rupniku, Rožmanu in Kreku ne vrže na dan enega samega dejstva vrednega obtožbe, kaj šele obsojbe. Na dlani je, da se je ogromno pregrešilo v taktiki odpora in še posebej umika, je povsem nesprejemljivo namigavanje na kolaboracionizem, sodelovanje s sovražnikom v smislu izdaje slovenskih interesov.

Naša družina je bila tesno povezana z družino dr. Frana Tončiča advokata iz Trsta. V tem človeku som gledal najboljše v borbi za ohranitev slovenstva na Primorskem. Bil je obsojen v tržaškem procesu. Skupaj sva bila v zaporu pod Nemci v Trstu. Dr. F. Tončič ki je bil „persona grata“ pri ljubljanskem režimu pa je bil tudi realist. In prav nič ni zgubil pri meni na globokem spoštovanju ko sem bral v knjigi Tigrova sled od Dorče Sarđoča (Trst

1984) na strani 114; dr. Tončič in dr. Kukanja sta Mussolinija takole pozdravila v Gorici „Slovenci se čutimo počaščene, da Vas Duce lahko pozdravimo na naših tleh“. Ne vem ako je Tončič zato dobil odlikovanje od fašistov, vsekakor, ako bi mu ga ponudili bi ga sprejel. Taka je pač realna, neprijetna politika, ki jo morajo ubrati odločne osebnosti izrednih časov, ko je usoda naroda na tehtnici.

Dr. Peter Urbanc

Naslovna stran knjige o kateri je Dreš poročal v prejšnji številki na 7. strani da so jo v Pekingu sprejeli kot učno knjigo.

KNJIGA PROF. ORAŽMA —
UČNA KNJIGA NA KITAJSKEM.

生产经济学——理论与应用

(美) J. P. 道尔 F. 奥拉泽姆著

吴敬业 贺锡华 郑大豪译

安希葆校

农业出版社出版 (北京朝内大街 130 号)

新华书店北京发行所发行 农业出版社印刷厂印刷

850 × 1168 毫米 32 开本 12.75 印张 343 千字

1984 年 12 月第 1 版 1984 年 12 月北京第 1 次印刷

印数 1—4,250 册

统一书号 4144·513 定价 2.40 元

PRODUCTION ECONOMICS

— Theory with Applications

J. P. Doll F. Orazem

Grid Inc., Columbus

OHIO

Vesele velikonočne praznike želi

SLOVENSKA HRANILNICA in POSOJILNICA JANEZA E. KREKA

ki je denarni zavod vseh Slovencev v
Torontu in okolici.

Uradne ure: V torek, četrtek, petek od
10 — 8 h.

V ponedeljek in sredo od 10 — 4 h.

V soboto od 10 — 1 h.

Zaprto: nedelja,

V SKUPNOSTI IN ZAJEMNOSTI JE MOČ!

**646 EUCLID AVENUE,
TORONTO, ONTARIO**

Telefon: 532-4746

Pomožni urad na 742 Browns Line

Uradne ure:

V torek od 5 — 8 h.

V četrtek od 1 — 8 h.

V petek od 2 — 8 h.

V soboto od 10 — 12 h.

**742 BROWN'S LINE,
TORONTO, ONTARIO**

(v hiši pred cerkvijo)

Telefon: 252-6527 (med uradnimi urami)

V slovenska obzorja in čez

Mogoče ne veste, da...

- da so strokovnjaki iz Nizozemske, ki so preučili terenske razmere v Sloveniji, izjavili, da bi na slovenski zemlji lahko živelo deset milijonov ljudi, če bi bila primerno obdelana ...
- da je založba Slovenska Matica v Ljubljani najavila objavo knjige SPOMINI 1942-1945 slovenskega pisatelja in diplomata ter poznejšega političnega emigranta dr. Antona Novačana ...
- da je generalštabni major Pabst, sodelavec šefa nemškega Abwehra admirala Canarisa, načrtoval skupaj s slovenskim polkovnikom Vauhnikom, ju goslovanskim vojaškim atašejem v Berlinu, uboj Hitlerja po atentatorju z Balkana ...
- da je po Dedijerovi informaciji Edvard Kardelj dal pobudo za taborišča za informbirojevce in da je med stavko v Trbovljah in študentsko demonstracijo v Beogradu predlagal uporabo tankov, če bi bilo treba ...
- da se je ruski zgodovinar Nikolaj-Tolstoj, ki sicer živi v Oxfordu in piše v angleščini, poglobil v tragično usodo vrnjenih slovenskih domobrancev in da bo prihodnje pomlad izdal knjigo o njihovi izročitvi ...
- da je ob sporu s Kominformom Boris Zihert pisal Centralnemu komiteju KPJ, da Stalin vidi nadalje, ker je na najvišjem stolpu ...
- da je dr. Ciril Žebot, upokojeni univerzitetni profesor v Washingtonu, napisal 400 strani obsega jočo knjigo svojih SPOMINOV in jih namenil objaviti prihodnje pomlad ...
- da znani slovenist in prevajalec Janez Gradišnik pripravlja novo izdajo nemško-slovenskega slovarja za založbo Langenscheidt ...
- da sta jugoslovansko-italijanski sporazum v Osimu pripravljala s tajnimi sestanki v gradu Strmolj sredi Gorenjske visok funkcionar ministva za industrijo Carbone (član proslule lože P2, kot se je pozneje izkazalo) ter sedanji jugoslovanski veleposlanik v Parizu Boris Snuderl ...
- da tudi pod Gorbačovom na letališču v Moskvi ali v pristanišču v Leningradu količkaj sumljivega tujca slečejo do nagega in izpostaviijo žarkom X in da je zaradi posesti »protisovjetske« literature lahko obsojen do pet let zapora ...
- da sprevodnik na mednarodnem vlaku med Beogradom in Parizom ne pozna niti besede francoščine, italijanščine in nemščine ...

Mladika sept. 1985

Slemeniški župnik. Ena izmed knjig letošnje Celovške Mohorjeve, ki jo je napisal Ludvik Ceglar, begunski duhovnik, ki danes živi v Braziliji. Izredno dobra povest duhovnika, ki je 1945/47 deloval kot upravnik na nemškem Koroškem. Ima izvrsten jezik, in globoko poznavanje človeških značajev. Popisuje podrobno prehod te katoliške župnije iz nacistične dobe, ko je bila vera in še posebno duhovniki potisnjeni ob stran ali celo zaničevani, v prehodu v novo dobo. Premnogi so se le težko odvrneli od nacizma ker so bila propaganda in obljube silno močne. Iz težkega razočaranja se le počasi začne zopet ceniti prave vrednote krščanskega življenja. Pisec lepo poprime dilemo slovenskih duhovnikov beguncev ali ostati na Koroškem v dokaj neprijetnem okolišju, ali oditi med tuja ljudstva onkraj morja.

Artukovič Andrija vrnjen. Bivši minister NDH je bil vrnjen v Zagreb. Star je 86 let in tako bolan, da se komaj zaveda kaj se z njim dogaja. Težko je osporavati, da bi v normalnih razmerah njegovo delovanje kot notranji minister v NDH bilo potrebne preiskave. Po drugi strani vrniti tako bolnega človeka SFRJ, kjer objektivno sodstvo za politične nasprotnike ne obstoji ni ravno v čast Ameriki. V SFRJ se tem slučajem delajo veliko propagando. Nujno se zato vsiljuje vprašanje, kdaj bo SFRJ postavila pred sodišče odgovorne za „tragične“ dogodke po že končani vojni in revoluciji. V kratkem roku par tednov od 15. maja do 15. junija, je bilo po strašnem mučenju in lakoti, brez vsake sodbe, pobito več ljudi, kot v NDH v treh letih!

Kje je novi Tito?

Alex Peter poroča v Bayernkurierju (25. januarja 1986) o vedno bolj pogostih glasovih v Jugoslaviji, da potrebujejo novo močno roko kot je bila Titova, da reši državo iz njenih notranje- in zu-

nanje-političnih težav. Poročevalec je mneja, da kažejo mnoga znamenja, da bo ta nova močna oseba Hrvat Branko Mikulič.

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

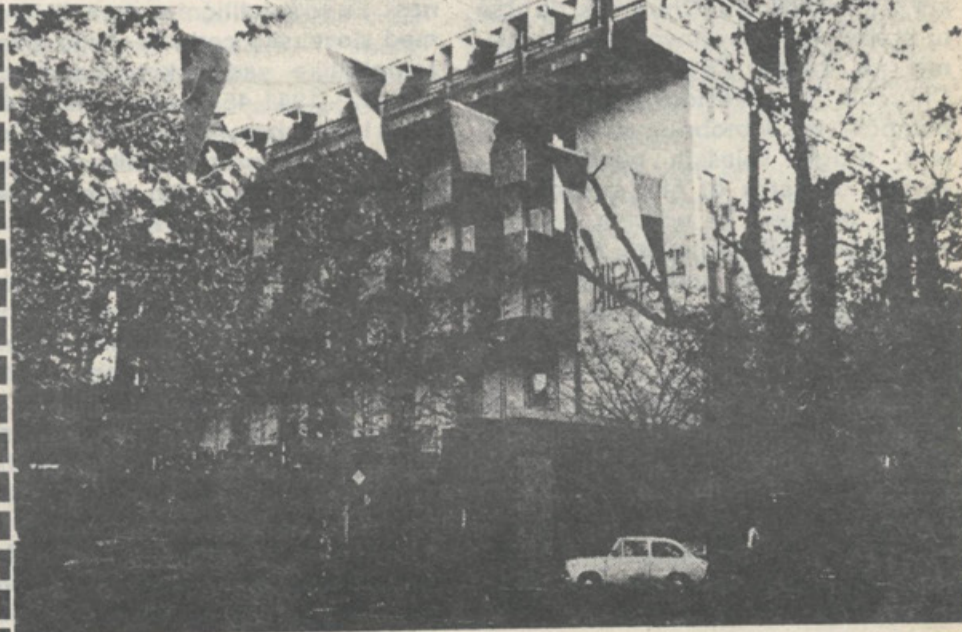
Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v **PALACE HOTELU**, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvo televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvopostelna soba \$39.00. Cen-

jenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V **PALACE HOTELU** bo poskrbljeno za vaše čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

VAŠ HOTEL!!!

**PALACE
HOTEL**

PH-PALACE HOTEL, Corso Italiana 63

34 170 GORIZIA-GORICA, Italy: Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I